

ЗАКОН О РОДИТЕЉИМА НЕГОВАТЕЉИМА

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се појам и статус родитеља неговатеља, услови за признавање права на статус родитеља неговатеља, право родитеља неговатеља на месечну новчану накнаду, услови и поступак за престанак права на статус родитеља неговатеља и друга питања од значаја за остваривање права родитеља неговатеља у Републици Србији.

Члан 2.

(Појам родитеља неговатеља)

Родитељ неговатељ, у смислу овог закона, јесте родитељ који живи у заједничком домаћинству са дететом коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању потребна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе, као и родитељ који живи у заједничком домаћинству са особом која је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању потпуно зависна од помоћи и неге другог лица у задовољавању својих основних животних потреба.

Дететом, у смислу става 1. овог члана закона, сматра се малолетно лице коме је утврђено право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, у складу са прописима који уређују област социјалне заштите.

Особом, у смислу става 1. овог члана закона, сматра се лице коме је утврђено право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, у складу са прописима који уређују област социјалне заштите и које је потпуно зависно од помоћи и неге другог лица у задовољавању својих основних животних потреба.

Право на статус родитеља неговатеља под условима и на начин прописан овим законом може остварити и старатељ.

У породици са двоје или више лица из става 2.-3. овог члана, право на статус родитеља неговатеља могу остварити оба родитеља.

Члан 3.

(Члан породице као неговатељ)

Када су родитељи детета или особе из члана 2. овог закона умрли, или су непознати, или један или оба родитеља живе са дететом односно особом, али због свог психо-физичког стања нису у могућности да пружају потребну помоћ и негу, а дете или особа се не

налази под старатељством другог лица, право на статус неговатеља може да оствари и један од чланова породице под истим условима као и родитељ.

Чланом породице, у смислу овог закона, сматрају се супружници и ванбрачни партнери и сродници у правој линији без обзира на степен сродства, као и сродници у побочној линији до другог степена сродства под условом да живе у заједничком домаћинству са лицима којима пружају помоћ и негу.

Уколико у једнородитељској породици има двоје или више лица из става 2.-3. члана 2. овог закона право на статус неговатеља може да оствари и члан породице из става 2. овог члана закона.

Члан 4.

(Услови за признавање статуса)

Право на статус родитеља неговатеља под условима утврђеним овим законом признаје се лицу које:

1. је држављанин Републике Србије;
2. је пунолетно;
3. има пословну способност;
4. није лишено родитељског права;
5. има пријављено пребивалиште на истој адреси са дететом или особом из члана 2. овог закона у Републици Србији;
6. живи у заједничком домаћинству са дететом или особом из члана 2. овог закона на територији Републике Србије;
7. је способно за пружање потребне помоћи и неге;
8. није запослено односно радно ангажовано по било ком основу у смислу Закона о раду, нити обавља предузетничку делатност, самосталну делатност или неку другу професионалну делатност;
9. није корисник пензије.

Право на статус родитеља неговатеља признаје се до навршене 65. године живота.

Министар надлежан за послове социјалне заштите ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис којим ће се одредити потребна документација којом се доказује испуњавање услова за признавање права на статус родитеља неговатеља.

Члан 5.

(Разлози за непризнавање статуса)

Право на статус родитеља неговатеља односно неговатеља не може остварити лице:

1. које је лишено родитељског права;
2. које је лишено пословне способности;
3. чије је дете односно особа из члана 2. овог закона, смештено у установу социјалне заштите;
4. чије је дете односно особа из члана 2. овог закона, у хранитељској породици, укључујући сродничку хранитељску породицу;
5. које је правоснажно осуђивано или се против њега води кривични поступак за кривична дела против живота и тела, против полне слободе, против брака и породице.

Члан 6.

(Право на новчану накнаду)

Родитељ неговатељ остварује право на новчану накнаду за време трајања статуса родитеља неговатеља.

Новчана накнада, као и друга права и обавезе уређују се уговором потписаним између Министарства надлежног за послове социјалне заштите и родитеља неговатеља, а на основу коначног решења центра за социјални рад о остваривању права на статус родитеља неговатеља.

Новчана накнада из става 1. овог члана исплаћује се лицу које има статус родитеља неговатеља, односно статус неговатеља у смислу чл. 2. и 3. овог закона, у месечном износу у висини 65.000 динара, који износ у себи не садржи порез на доходак грађана (у даљем тексту: порез) и допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и допринос за обавезно здравствено осигурање (у даљем тексту: доприноси) који се плаћају на ту накнаду у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана и законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Финансијска средства за исплату новчане накнаде и плаћање пореза и доприноса из става 3. овог члана, обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Исплату месечног износа новчане накнаде лицу из става 2. овог члана, као и обрачун и уплату пореза и доприноса, врши министарство надлежно за послове социјалне заштите.

Право родитеља неговатеља на новчану накнаду не искључује право детета односно особе из члана 2. овог закона да у својству корисника права остварује право на новчану социјалну помоћ, право на додатак за помоћ и негу другог лица, право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, као и право на друга социјална давања и пружања услуга у заједници, у складу са одредбама закона који уређује питања социјалне заштите.

Износ новчане накнаде усклађује се једном годишње, 1. јула, на основу података републичког органа надлежног за послове статистике, са кретањем индекса потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних 12 месеци.

Износ усклађене новчане накнаде из става 7. овог члана утврђује решењем министар надлежан за послове социјалне заштите.

Министар надлежан за послове социјалне заштите ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис којим ће ближе одредити форму и садржину уговора о дефинисању права и обавеза између надлежног државног органа и корисника права из става 1. овог члана закона.

Члан 7.

(Обавезно социјално осигурање)

Родитељ неговатељ има право на пензијско и инвалидско осигурање и обавезно здравствено осигурање, у складу са законом.

Члан 8.

(Поступак за остварење права на статус родитеља неговатеља)

Поступак за остваривање права на статус родитеља неговатеља и права која из њега произилазе покреће се на захтев родитеља или старатеља, у складу са члановима 2. и 3. овог Закона.

Захтев из става 1. овог члана подноси се центру за социјални рад који је надлежан према месту пребивалишта подносиоца захтева.

За захтев из става 1. овог члана од података о личности надлежни орган може захтевати следеће податке о подносиоцу захтева, о члановима његовог домаћинства, односно породице, и то:

1. јединствени матични број грађана, име и презиме, адреса пребивалишта, држављанство, датум и место и општина рођења, подаци о банковном рачуну на који се врши исплата, контакт телефон, адреса електронске поште, подаци о запослењу, брачни статус, подаци о старатељству.

О праву на статус родитеља неговатеља и правима која из тог статуса произилазе одлучује решењем центар за социјални рад на територији на којој подносилац има пребивалиште у року од 15 дана од дана комплетирања поднете документације.

На решење из става 4. овог члана подносилац захтева може поднети жалбу надлежном министарству преко центра за социјални рад.

О жалби одлучује министарство надлежно за послове социјалне заштите.

Против коначног решења подносилац захтева може покренути управни спор.

Право на статус родитеља неговатеља и право на новчану накнаду признаје се од дана подношења захтева ако су у тренутку подношења захтева испуњени услови за признавање права.

У поступку признавања права на статус родитеља неговатеља и остваривања права утврђених овим законом примењују се одредбе прописа о управном поступку, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 9.

(Дужност обавештавања о променама)

Родитељ неговатељ дужан је да надлежном центру за социјални рад пријави сваку промену од утицаја на признато право у року од 15 дана од дана када је промена настала.

Све промене које су од утицаја на коришћење права узимају се у обзир од првог дана наредног месеца по њиховом наступању, односно од 15. у месецу ако је промена наступила до 15. у месецу.

Члан 10.

(Преиспитивање услова за остваривање права на статус родитеља неговатеља)

Центар за социјални рад по службеној дужности проверава да ли родитељ неговатељ и даље испуњава услове за остваривање права из овог закона једном у 24 месеца током октобра и новембра месеца у години, уз примену одредби прописа о управном поступку у случају промене у остваривању права.

Члан 11.

(Престанак права на статус родитеља неговатеља)

Право на статус родитеља неговатеља и право на новчану накнаду престају:

1. на захтев родитеља неговатеља;
2. када престану разлози због којих је родитељ неговатељ стекао тај статус;
3. када родитељ неговатељ није у могућности да пружи потребну негу;
4. када родитељ неговатељ не пружа негу;
5. када се родитељ неговатељ налази у притвору или на издржавању казне затвора;
6. смрћу родитеља неговатеља;
7. у случају смрти детета односно особе из члана 2. овог закона, право родитеља неговатеља на новчану накнаду са уплаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање престаје протеком рока од шест месеци од дана када је смрт наступила;

8. када родитељ неговатељ заснује радни однос, односно радно се ангажује по било ком основу у смислу Закона о раду или обавља предузетничку делатност, самосталну делатност или неку другу професионалну делатност;
9. када родитељ неговатељ оствари право на пензију;
10. када родитељ неговатељ наврши 65. година живота.

Члан 12.

(Поступак за престанак права на статус родитеља неговатеља)

Поступак за престанак права на статус родитеља неговатеља и престанак права која из тог статуса произилазе може покренути родитељ неговатељ, као и надлежни центар за социјални рад по службеној дужности.

О престанку права на новчану накнаду из члана 6. овог Закона одлучује решењем надлежни центар за социјални рад.

На решење из претходног става овог члана корисник права може поднети жалбу надлежном министарству преко центра за социјални рад.

О жалби одлучује министарство надлежно за послове социјалне заштите.

Против коначног решења корисник права може покренути управни спор.

Члан 13.

(Евиденција родитеља неговатеља)

Министарство надлежно за послове социјалне заштите води евиденцију лица којима је признат статус родитеља неговатеља.

Податке који су потребни за решавање захтева по овом закону, а налазе се у доступним службеним евиденцијама државних органа, органа јединица локалне самоуправе и ималаца јавних овлашћења, органи надлежни за решавање о правима по овом закону прибављају по службеној дужности у складу са законом који уређује општи управни поступак.

Органи надлежни за решавање о правима по овом закону преузимају податке из става 2. овог члана, из доступних службених евиденција електронским путем уколико су умрежени са базама података у складу са законом, за подносиоца захтева који се односе на: ЈМБГ, име и презиме, држављанство из матичних књига, податке о пребивалишту из регистра пребивалишта, податке о пријави на осигурање и плаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање из Централног регистра обавезног социјалног осигурања и других јавно доступних евиденција.

Приликом прикупљања података потребних за решавање захтева корисника права по овом Закону, примењиваће се одредбе Закона о заштити података о личности ("Службени гласник РС" број 87/2018).

Члан 14.

(Ступање закона на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.